

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΕ
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΕ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

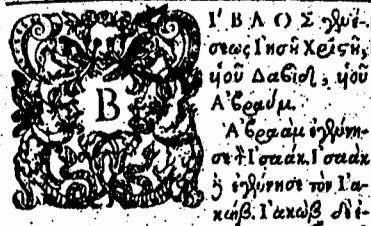
ΝΟΒΑ ΙΝΤΕΡΠΡΕΤΑ · ΒΕΤΥΣ.

Κεφαλαιον Α.

ΚΑΡΤ. I.

ΚΑΡΤ. I.

LUCI 24.

Ι ΒΛΟΣ γένεσις Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱου Αβραὰμ.

Ἄρχοντες ὑψηλοὶ τόποι, οράντες τὸν Ιακώβον, ἀπέκλησαν τὸν Ιακώβον, λέγοντες Καὶ τίς οὗτος;

Ἵωνας δὲ ὑψηλοῖς τῷ Φαρισαῖον τῷ Ζαεδοῖ τῆς Θαμαρ, Φαρισαῖον τῷ Εὐρώπῃ, Καρακούντες ὑψηλοῖς τῷ Αραβίῳ.

Ἄρχοντες δὲ ὑψηλοῖς τῷ Αμιναδάβῃ, Αμιναδάβῳ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Ναζαρίῳ, Ναζαρίῳ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Σαλιμῷ.

Σαλιμῷ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Βοόζῃ τῷ Πατζέ, Βοόζῳ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Σερήσῃ τῷ Ρήσῃ. Σερήσῃ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Λαστρῷ.

Πατσάρῳ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Δαβὶδῳ, τῷ Βασιλίᾳ, Δαβὶδῳ δὲ ὑψηλοῖς τῷ Σολομῶντι εἰς τὴν Οὐρανον.

Ι Ι ΒΛΟΣ γένεσις Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱου Αβραὰμ.

Ι Ι ΒΛΟΣ Abraham genit. Isaac filius David filius Abraham. Abraham genit. Isaac autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Iudam & fratres eius.

Ι Ι ΒΛΟΣ Iulias autem genuit Phares & Zaram ē Thamar. Phares autem genuit Esrom. Esrom autem genuit Aram.

Ι Ι ΒΛΟΣ Aram autem genuit Aminadab. Aminadab autem genuit Naasson. Naasson autem genuit Salmon.

Ι Ι ΒΛΟΣ Salmon autem genuit Booz & Rachab. Booz autem genuit Obed ē Ruth. Obed autem genuit Iesse.

Ι Ι ΒΛΟΣ Iesse autem genuit David regem illum. David autem rex genuit Soloomonem ex eis quae fuerat vixit Vītū.

Ι Ι ΒΛΟΣ Soloomon ex quo fuit Vītū.

Gen. 11.2.

Gen. 11.14.

Gen. 29.11.

Gen. 37.27.

Ex. 21.2.

Ex. 13.2.

Ex. 4.18.

Ex. 2.21.

Ex. 2.22.

Ex. 2.23.

Ex. 2.24.

Ex. 2.25.

Ex. 2.26.

Ex. 2.27.

Ex. 2.28.

Ex. 2.29.

Ex. 2.30.

Ex. 2.31.

Ex. 2.32.

Ex. 2.33.

Ex. 2.35.

Ex. 2.36.

Ex. 2.37.

Ex. 2.38.

Ex. 2.39.

Ex. 2.40.

ΑΝΝΟΤΑΙΩΝ, ΙΝ ΚΑΡΤ. Ι. ΡΕΔΔΙΤΥΩΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, Κατά Ματθαῖον. Id est, historia eorum quae ducunt & fecerit Iesu Christus, iucundissimum illud factum nostrum offensum. Sic enim Lucas ipse interpretatur, ΑΑ. 1.1. Nam quum euangelium Dei etiam quemlibet bonum & operatum nuntium declarat, proprie dicti excepit de rea illa salutis doctrina, qua non est exigua ab hominibus, sed ex celo ad nos alata, sicut praeeditum est Rōm. 10.17. ut inueni inter idoneos & verbum predicatum velatio, Rōm. 10.17. sed & illud obseruantur est, in iherusalem huiusmodi minime negat hos quatuor libellos, neque ipsum proprae nobilitati, sed etios poenitentia annotationem significat ut Rōm. 1.18 & Cor. 4.15, & 2. Cor. 8.18, & alibi sepe. Graecum autem hoc vocabulum, quasi Ecclesia & nulli potius, ut alia cuncta omnia, libenter responsum. *Vnde hoc autem est, etiam Mattheus.* id est, ut scripti & uti illud est à Mattheo, Castello chubertio. *Autem Mattheus* quod nō habet dicitur illud. Tunc. Magis enim (vocophor) prius loquitur qui Deum habere. *Bulgellii* auctore vocatur, scriptioem Mattheum. Pater tamen, *Fumigella* Matthei & Aliothū minus quam Pauli vel Petri Epistola, quicquid illud auctio. id propter ipsius diei soleret vel non puto tenere scripti quod Mattheus potius quam Mattheum, vel ad Mattheum, vel aliud est in modis, quoniam videlicet Evangelij nomine hoc in Iero non est aliquod scripti genit. declarat quod ipsum scripti sentent. *Hinc enim sicut est Christus, scriptor Mattheus.* id est illa. magis hoc ex interpretatione quae in Latinis codicibus reportatur, nomen Sancti Domini noster Iesu Christi Iungellis, secundum Mattheum. *Tertullianus & Cyprianus* sive hoc liberum etiamen Orientem Orientem proposuerunt quoniam Latinis scribentes ita retinuerunt, ut sive scribam, sive Mattheum, &c.

10. *Id est recessus,* Hebreos idem idem. Repetimus

Gen. 11.5, 11.10. Ιησοῦς Χριστός. I quoniam illud sic plures & posteriores designant, hoc verò singulariter Christi apparet declaret. Sibauditur autem, Hic est, vel aliquid eiusmodi ut si hic titulus non totius historie, sed sequitur genealogia; nam etiam hoc vocatur libellus historiarum, nihil aliud quam generis seriem declarat. Cicero eodem modo libellū nominis dixit. *Generis, οὐ τοῦ,* id est, maiorē est quibus ortus est Christianus. *Tertius lib. de carnis Christi virtute.* Vocabulū autem Generationis, rectius, partim quid Christianorum auctor illi sine aliis, partim etiam quid opinio videtur Christi doctriνā exp̄līcari, quia aeternus ille Deus filius non potest dici ex David & Abraham genitus, quoniam illius venit in memorem illud Iohannis, *Eccl. Semper ille factus est Caro.* *¶ Ita David ipsi adest.* Pater apud Hebrews lib. dorum appellacione, sicut etiam apud Latinos poetas Nesciunt vocabulo, posteriores omnes intelligi. que te fecit ut nomi nuli sum hoc, sum illa locis maluerit dicere, *Daniel propheta.* Sed ego illud maluīquā (nisi fallor) liquis diligenter exp̄lādo promissionum formulari, ad quas resp̄tūt. *¶ Mattheus, intelligit Iουmīnum dicitur polliceri Abraham & David, sive ut nota tam ex ipsorum posterioritate quam ex illis ipsius beatitudine illud semper ostendatur.* Neque tam scilicet si ut Christus percutauerit vocetur illius Abraham & Davidi; quoniam non tam ex illo qui int̄cēderit sed ex oīcum, quām vero & proximā illis & discors filiis, promissionis & fideli virtute. *¶ Ita Abraham dicitur a patre.* Quoniam hoc possunt de David exponi, qui fuerit ex Abrahām generatio nō tuus vivus ad Christianum referend, ut idē & filius David & illius Abrahām dicatur: proprie peculiares ipsi factas promissiones.

¶ David, regem illum, ut auctor ut supra. Repetimus

A

articulus emphasi non caret: neque tamē probabilis est Bras-
mi comeſtura, qui putat hic Dauidem illum regem ab aliis,
quibus idem nomen sicut, diceant. Malum igitur ita hinc de-
signari, nos modo tamq; primū illi regia dignitate auctum
ex tribu Iuda, sed in primitus etiūlū eius supr̄, verū, i. sa-
cta fuit intencio: cui videlicet Messias, ut perpetuus rex su-

stus, nominatio fuerit promissa. *Deo genit. Iosephus
pro] Virie, in 7. d. Origine. Vulgata, ad quod v. sic quod
recte contendauit Brasius, ut eclipsi Oriente. Nihil hinc non
modi labiudatur p̄sumat, sed & participem accepti in-
cundi p̄sumat adducatur ne vigilat Solomō natūl ex adul-
terio.*

1. Reg. n.
4. & p̄. p̄.
2. Reg. 10.
3. & 11. 12.
4. & 13. 14.
5. & 15. 16.
6. & 17. 18.
7. & 19. 20.
8. & 21. 22.
9. & 23. 24.
10. & 25. 26.
11. & 27. 28.
12. & 29. 30.
13. & 31. 32.
14. & 33. 34.
15. & 35. 36.
16. & 37. 38.
17. & 39. 40.
18. & 41. 42.
19. & 43. 44.
20. & 45. 46.
21. & 47. 48.
22. & 49. 50.
23. & 51. 52.
24. & 53. 54.
25. & 55. 56.
26. & 57. 58.
27. & 59. 60.
28. & 61. 62.
29. & 63. 64.
30. & 65. 66.
31. & 67. 68.
32. & 69. 70.
33. & 71. 72.
34. & 73. 74.
35. & 75. 76.
36. & 77. 78.
37. & 79. 80.
38. & 81. 82.
39. & 83. 84.
40. & 85. 86.
41. & 87. 88.
42. & 89. 90.
43. & 91. 92.
44. & 93. 94.
45. & 95. 96.
46. & 97. 98.
47. & 99. 100.

Σολομον δὲ εργάσθω τῷ Ροβοάμ. Ρο-
βοάμ δὲ εργάσθω τῷ Αβεΐ. Α' οὐδὲ ἐ-
γένεται Α' οὐδὲ.

A οὐδὲ εργάσθω τῷ ιωσήφῳ. Ιωσή-

φατ δὲ εργάσθω τῷ ιωσήφῳ. Ιωσήφας δὲ εργάσθω τῷ Οχαζί.

Οχαζίς δὲ εργάσθω τῷ Μανασσί. Μα-

νασσίς δὲ εργάσθω τῷ Αμώμῳ. Αμώμης δὲ εργάσθω τῷ ιωσήφῳ.

Ιωσήφας δὲ εργάσθω τῷ ιωσήφῳ, τῷ το-

ιωσήφῳ αὐτῷ, διὰ τῆς μετοικίας Βα-

βυλλαῖος.

Μετὰ δὲ τοῦ μετοικίας Βαβυλῶνος,

Ιωσήφας εργάσθω τῷ Σαλαθίελ. Σαλα-

θίελ δὲ εργάσθω τῷ Ζορούβαλῃ.

Ζορούβαλ δὲ εργάσθω τῷ Αβιουόῃ.

Αβιουός δὲ εργάσθω τῷ Ελιαζέρῳ. Ελια-

ζέρος δὲ εργάσθω τῷ Αζόρῳ.

Αζόρης δὲ εργάσθω τῷ Σαδωκῷ. Σαδω-

κὸς δὲ εργάσθω τῷ Αχιμῷ. Αχιμὴς δὲ εργάσ-

θω τῷ Ελιούδῃ.

Ελιούδης δὲ εργάσθω τῷ Ελεάζαρῳ. Ελεά-

ζαρος δὲ εργάσθω τῷ Μαρθάνῳ. Μαρθάνης δὲ ερ-

γάσθω τῷ ιωάννῳ.

Ιωάννης δὲ εργάσθω τῷ ιωάννῳ, τῷ αὐτῷ ιω-

μαλαῖ, οἵκειον ιωάννην ι. Η ΣΩΤΗΣ ο

λαζαρίδην Χριστόν.

1. Genit. Ichonias & fratres eius, εργάσθω τῷ ιωσήφῳ
τῷ αὐτῷ αὐτῷ. Quoniam Ichonias & secundum tellarē
cadem simas, & tertiam inchoac, ac prōnde alteri illarum
deesse vnuſ videatur, neque dicatur in historiis Iosias le-
chonias pater, sed ains, iampridem hunc locum emendān-
dum nomiuiſ, Hippianio teste, censurunt, Itaque Robertus
Stephanus (de ciuitate & doctrina & fide, ac erit longè
religiosissima in facie prefertim excusendus diligenter, ne
minē pīus ambigere arbitror) ex vetusti codicib; (s) quo-
rum etiam fidem facili Stapulensis & Martinus Bucerus:
excludit, l'opus si p̄sumit vi laudat, l'opus id p̄sumit vi l'op-
us. &c. Id est, Iosias autem genuit Iakim autem genuit
Ichonias, quam etiam lechonias in prioribus editionibus
sum amplexis. Sed dubius de causa sententiam mucō: 10
quoniam videlegit non modo vetustissimum esse receptam
lectionem, & illa emendatione priorem, ex Hippianis,
Chrysostomo, Hieronymo, Augustino, & aliis probatissi-
mis patribus, liquet: sed etiam multo magis quod lechonias
pollos fratres in Sacra Historia legitimus. Quid si esset
ali emendatoribus illi antinaderetur, nihil opinor in ve-
tustā lectionē immutassent. Quid igitur tempore vere est
Hippianis sententia, dico Ichonias, vnuſ videatur, pa-
tre, alterum, filium filamentū quatuor in ipsa recento-
ne patrum & filiorū, (nisi quod arbitror, consuptus est co-
dex) halucinetur. Omnis autem appositissimum Hierony-
mum in hunc locum, sciamini (ingrī) Ichoniam patrem, ipsam
esse p̄sumit & Iakim secundum autem, sciamini non patrem quorum
patr̄ per R. & M. i. quoniam per C. II & R. arbitror. Quid Iri-
potum vidi? & longitudine temporum apud Graecos. Lactantius
confundit. Hoc illi rectissimum. Quibus ratione illud adle-
cetum, hanc vel praeципuum suffit corrupce scripturae cau-
sum, quod nulla vox apud Graecos la literam, M. dicitur:

Solomon aucom genuit Ro-
boam, Roboam autem genuit
Abia, Abia autem genuit Asa.

Asa autem genuit Iosaphat,
Iosaphat autem genuit Ioram.
Ioram autem genuit Moiziam.

Hozias autem genuit Io-
atham. Ioatham autem genuit
Achaz. Achaz autem genuit E-
zecliam.

Ezeclias autem genuit Manas-
se, Manasse autem genuit Amon.
Amon autem genuit Iosah.

Iosias autem genuit Ichonias
& fratres eius, in transpor-

tatione Babylonica.

Post transportationem aitem
Babyloniam, Ichonias
genuit Salathiel. Salathiel autem
genuit Zorobabel.

Zorobabel autem genuit A-
biud. Abiud autem genuit
Eliacim. Eliacim autem
genuit Azor.

Azor autem genuit Sadoc. Sa-
doc autem genuit Achim. A-
chim autem genuit Eliud.

Eliud autem genuit Elea-
zar. Eleazar autem genuit Mat-
than. Matthan autem genuit
Iacob.

Jacob autem genuit Ioseph,
vnuſ Maria, ex qua genitus est
Iesus vni ille qui dicitur Christus.

quo faciliter sicut istorum nominum depravatio.

In transformatione Babylonica, id m̄ p̄sumat. Babylonia,

id est, quo tempore transportati sunt Babylonem. Vulg. in
transformatione Babylonie, impropriū quoniam spōne sedēta
mutantibus id proprie contente. Ita in exilio Babylonico
quod etiā dū agnū, quoniam exulare populi, quispiā non
dicatur. Itaq; vestere malū, in trasportatione. Postulat enim
vnuſ pro p̄sumendo: qui aliqui p̄sumi significat incolam
lesse in exilio (de quibus agitur in I. Certa, Cod. de
iure sicuti) & p̄sumat, ipse incolutus: quod hinc loco nō qua-
drat versiculus sequens ostendit: in quo Ichonias dicitur
genuisse Salathielum: p̄t vnuſ p̄sumat, quem tamē in
ipso incolutus. Mānūlī autem dicitur qui aliquos
(vt loquitur Herodotus in Terpsichore, & si tū ē alios, id
est, si sedibus alioptero, alio transfert. Vnde p̄sumat
ipsa videat captiuorum transporatio, Hēbrei 11. 13. pro
lab.) Verum p̄sumet alia difficiat. Quoniam enim diel po-
test Iosias viros tempore transporatio, Iosias genuisse,
qui octēto ante Ichoniam captiuitatē (cuius sit men-
tio Dan. 1. ante captiuū vero Ichoniam annis undecim,
denique ante Sedeclia transporatio anni minimum
vigili duobus, insitile itaq; istud in p̄sumatio non est
ad verbū p̄sumat, sed ad ipsū Iosiph libet os, quod genuit, te-
serentibus in quod videlet tempora incide illa celibus vici-
bus, & sub trib. regib; sub Ichoniam auta, sub Sedeclia deniq; effimata
transportatio, quam hinc velut vnuſ cōmemorat Matthe-
us 1. p̄sumat. Vulgata, Nam quod idem valit,
Idem enim Iosua 1. 11, de Christo loquens, dicitur quod mo-
nachus inquit capiuerit, 17, de Elizabetha dicitur, 19.
monachus. Sed & apud Latinos Genitius & Neutri permis-
tuntur. Urgeat tamen hoc quidem loco Iosua versionem,

Salomon autem genuit
Roboam, Roboam autem
genuit Abia, Abia autem
genuit Asa.

Asa autem genuit Iosaphat,
Iosaphat autem genuit Ioram.
Ioram autem genuit Moiziam.

Ozias autem genuit Iosah.
Iosah autem genuit Achaz.
Achaz autem genuit Ezecliam.

Ezeclias autem genuit
Manasse, Manasse autem
genuit Amon. Amon autem
genuit Iosah.

Iosah autem genuit Ichonias
& fratres eius, in transpor-

tatione Babylonica.

Et post transfigurationem
nam Babylonie, Ichonias
genuit Salathiel. Salathiel autem
genuit Zorobabel.

Zorobabel autem genuit A-
biud. Abiud autem genuit
Eliacim. Eliacim autem
genuit Azor.

Azor autem genuit Sadoc. Sa-
doc autem genuit Achim. A-
chim autem genuit Eliud.

Eliud autem genuit Elea-
zar. Eleazar autem genuit Mat-
than. Matthan autem genuit
Iacob.

Iacob autem genuit Ioseph,
vnuſ Maria, ex qua genitus est
Iesus vni ille qui dicitur Christus.

pe rōmam

desponsionem, quod tamen sine aliquo Mariae dedecore fecerunt potuisse, si de illius fratre conquestus fuisse Ioseph, cum etiam susteret eam ducere, & non inuenient virginem, ad iudices lapidandam trahere, ut eodem loco caueretur. Ie[n]t[er] nolunt (ut erat vir iniquitatem probitate) vel uxorem alienam retinere, vel m[ar]i[us] suum summo iure persequi; sed etiam poenitentia & causa nulla expofita (sic ut Iudei conseruaretur) sp[irit]us & fide data, illa absoluere ac liberare. Syrus interpres utrum vocabulo quod propriè significari operire, & de pudendis etiā dicuntur breviter quoq[ue] significatio declarari, quod totum per eum palam facere. *(Dicitur ad. omnes ad eam. Eraf. Ab ea datur. T. uoc. Modestus iurisconsultus, pauortus*

Ta[na]r̄ta ἡ αὐτὴν c[on]τάθη μετόπ[er] το[ν] θύμον[α] το[ν] ἀνδρ[ο]ν[α], λέγω, τὸν οὐ[τό]ν τὸν θύμον[α] το[ν] Αἰτίου το[ν] Μαρίας το[ν] γυναικ[η]ν σου. τὸν δὲ c[on]τάθη μετόπ[er] το[ν] Πν[ε]υματος θύμον[α] α[ι]χίου.
Τέλεται τὸν πόνον, καὶ καλοῦσθε τὸ δύσμα το[ν] Ι[η]σού Σ[ω]τ[η]ρο[ν]. Ν. αυτὸς δὲ σωτ[η]ρ[ο]ς το[ν] λα[ο]ύ αὐτούς δοὺς τῷ αὐτού[ν] αερόπν[ε]υτον αὐτού[ν].

*Luc. i. 18.
ΑΟ. 4. 11.*

(Τέλος δὲ ὅλος ἔργον τῆς πληρωθῆς το[ν] θύμον[α] το[ν] Κυρίου ἐξ το[ν] πεφούτου, λέγοντος,

Esa. 7. 14.

Ἐλθούσην περιθίνος c[on]τάθεται οὐτοί, καὶ το[ν] ἔτερας υἱὸν καὶ λέσσεις τὸ σύνομον αὐτού[ν] Εμμανουὴλ ὁ εβρ[α]ϊκός, μαθητευθεὸν, μετὰ οὐρανοῦ Θεόν.)

*20. *Quoniam in multis i[n]st[an]tias in traductionib[us] id est c[on]sideratio quoniam apud se cōsiderat, seruitur sensu significatio. Vulg. & Eraf. so exponunt. Ecce, id. Hebrei 1. 1. h[ab]entque partula singulari penē versibus vltūtur. Interduca[re]tamen hic ipsius vis est ut ei scilicet p[re]pararet ad aliquid insigne & q[ui]nq[ue] audierit. *(In sommo, q[uod] in sp[iritu] illo, Nostri visione. Nam c[on]te]p[er] idē valens quod in, vel per. Vulgata & Efrasius. In sommo maluerit interpretari, quia scrip[er]tum sit dōminū. Atqui c[on]tra & i[n]sp[iritu] sue h[ab]ent se diffiriunt, nam minus quam continuus ē sommo. quod indicat hic Homeri versiculos. Ibid. 8. dicitur, πολὺς ὁ πόνος ἀλλὰ οὐ πόνος, nec semper seruat[ur] dilectionem inter sp[iritu] & sp[iritu]. Herodotus in Terpsichore, i[n]trivis vocat. *¶ Ne me[re]t, με φεύγει. Vulg. & Noltoni ex quo invito vbiq[ue] seruit[ur] convertere soleat prohibendi particula. Efrasius, Nemesis. H[ab]ec autē indicat, timore Dei adductum. Iosephus cogitat de sposa repudiandae quod (et ante dixi) h[ab]et vir obnoxia arbitratur: sic quod adulterium fuisse nullo modo sibi fas aut honestus esse sciret. Accipit[ur] ergo accipere, tradit[us] videleget jo[urn]i a parentibus vel cognatis. Nā hic obseruat[ur] debet distinguere inter ἀγραφόν & ἀναγραφόν, quorum illud de eo dicitur quod tunc primit ab aliis traditū accipitur: si illud vero de eo quod possidere desierit, & postea recupereret, vt pluribus ostendit Demosthenes, oratione de re civica, quod 35 deinceps verbū vi debuit Matthaeus, si Iosephus ante Matiam vel habuerit, vel habere desisteret. Māle quod[em] ignorat[ur], qui adlongeretur interpretari, id est ἀγραφό, in consuetudine v[er]a (inquit.) qua interpretatio fuisse videtur potest eorum commentari, qui v[er]o virginitati in Maria committunt: quoniam illam quidem in ratiōne viegi-
gim[en]to sive testimoniō mox ipse Euangelista. Nihil autem est meipsa loda[re] fabula quā Suidas in lo[go] recentet, & non si est ē Christianū p[ro]p[ter]a digna v[er]a suffit que Latine vertatur. *¶ V[er]o nō, ne p[ro]p[ter]a, quia ubi p[ro]p[ter]a est, 45 t[em]po[ris] Nā quia desiderio ei[us]m[od]i, t[em]po[ris] v[er]o estimatione habebatur, nisi quod indebet quod sp[iritu]s dirimeret, quoniam etiā ut adulteri puniebatur, nō minus qui desiderauit quām qui impedit corripserit, Deut. 22. 23. & Jacob, Gen. 29. 31, inquit de R. & hebreo libro tantum de sponsa tradidit, inquit, nisi v[er]o in m[od]o. Dicit[ur] & interpretari, *¶ V[er]o nō, ne p[ro]p[ter]a, t[em]po[ris] v[er]o t[em]po[ris] v[er]o t[em]po[ris] v[er]o t[em]po[ris]*, ut Mat. 13. 13, v[er]o t[em]po[ris] nō adducere articulue ne premunim[en]t, in operib[us] enim hic simplex apposuit, sed supplementum est de aliis communib[us] ellipsis apud Hebrewi palliū ne-
cūt, qui tunc in Aliorū & additione lepro confunduntur, ut Ioud. 11. 1. sicut vendidit etib[us] Ιωά[κ]ημ[us] pro quo
veretur Greci. Et mālū est v[er]a amilla sed prius vere in interpretatio recta est p[ro]pter adiunctum articulū istū. *¶ C[on]te]******

iner v[er]um & v[er]o fieri, Repudium vero sp[iritu]s remiserit. Erat autē hoc tempore Maria desponsa tārum, non nupera, proprii ergo fuit repudiat[us] vocabulū: sed malū vulga-
tam versionē retinere: quoniam potius resp[on]deat ad dōminū: quod apparet Euangeliis, atque etiā Pauli, in re durissima quātus nullissimum aliquod vocabulū, Ideoque libens dicit solitus omniā: vel eō[us]q[ue] quādā v[er]o v[er]o
v[er]o, vel i[n]d[ic]at[us] v[er]o propria quidem fuit, & h[ab]et v[er]o
v[er]o Hebreo Ν[ο]ν[ά]τια[ν] jacob[us] resp[on]deret, sed sunt duriora, dici-
tur autē diueriti[us] v[er]o quando ē domo mariti ad fluv[er]is re-
uenti sube[re]t, q[ui]ndā v[er]o propter solutum cibisq[ue] v[er]o culū.

*Hac autē quidem in animu in-
duxisset, ecce, angelus Domini
in sommo apparuit ei, dicens,
Ioseph fili Daudū nō metue ac-
cipere Mariam uxorem tuam.
Nam quid in ea genitum est;
ex Sp[iritu] sancto est.*

*Paret autem filium, &
vocabis nomen eius Ie-
sus v[er]o. ipse enim saluum
faciet populum suum &
peccata eorum.*

*(Totum hoc autem factum
est, ut impletetur quod ait Do-
minus per prophetā, dicetem,
Ecce, virgo illa p[re]gnans erit,
& pariet filium, & vocabis no-
men eius Emanuel: quod est, si
interpretatis nobis[us] Deus.)*

*nūm q[uod] s[er]uit[ur]. Hic proprie[re] accipitur v[er]o s[er]uit[ur], quād supra
potius sic ait in v[er]o, ut Lue. 1. 37. Sed sciendū est, hoc
verbū sicut apud Hebreo Τ[em]p[or]is (i[ad]ad) & Gignere apud La-
tinū, dicitur in etiā dicit in quoru[m] oru[m] nūlū pater intervenit:
sicut hoc loco v[er]o non est ex existimandum Sp[iritu]m sanctu[m] ex
se generasse Christi corpus, sed ex ipsius virginis subtili-
tate fecisse, sicut condidisse. Vulg. Ν[ο]ν[ά]τη, ταύτη. Eraf. Concor-
pius concordat: *Qui e[st] ἡ θεού[σ]α. Sic in e[st] v[er]itātē ex ea, Gal. 4. 4.*
vt grauerit Tertullio lib. De carne Christi. Nā allo-
qui non est[ur] v[er]o illa in Daudū libis v[er]itatus, nec v[er]e
frater noller. *¶ Ex Sp[iritu] sancto, in trinitate ē ipso Vulg.
De Sp[iritu] sancto. Eraf. Sp[iritu] sancto. Et sicut confit-
tas prepositiones permixtū inālui tamen in p[re]positione
retinet, quāq[ue] sicut v[er]etur ne h[ab]e[re] interpretatione-
tis illis fauere videosq[ue] qui corpus Christi spirituale fa-
ciunt, tanq[ue] ē materia declarat, illis lirebit v[er]i p[re]positi-
ōne ē. qua de re quādā erudit[us] scribit. B. sicut tractat[us]
de Sp[iritu] nūlū fācto ad Amphiliocim.**

*46. Liberabit, sicut. Alibi v[er]o Sernādi verbō, quo tamē
hic abstat[us], proprie[re] sequente p[re]positione v[er]o. Nam illud
Vulgatā, Sernādi v[er]o, p[ro]p[ter]um est. Vulgata & Eraf.
mutuū, sicut facies, periphrasi (vt opinor) minime necessaria.
Apparet autem vel ex hoc loco, quem Iacobus Graci, Iefū
Latini docunt, Ho[mo] dicit p[er] v[er]a p[er] v[er]a, [Iacobus à Trafali]
quod declarat nō ē. vt planē impia sit. Obstant[ur] &
quondam in hunc locum commentari. Q[ui]pp[er]ū, i[n] d[icitu]r. Ad ver-
bum, Korm. Numeri autem mutato ex Hebreorum idem
nata est, quād in nominibus collectiu[m] cōsidinod[us] dicitur
di genera frequenter usurpat[ur], vt & Graci & Latini inter-
dū. Scit[ur] autē annobat Cassianus lib. de incarnatione 1.
capit. si d[icitu]r. Liberabit a peccatis. & Populum suum, non
convenire nisi ei qui natura sit Deus.*

*47. Imperat[ur] magis. Vulgata, Edimburgh, Bras. Per-
petua i[n] mālū. quia hoc die d[icitu]r genti (inquit) Latinis au-
ribus est ignotum, nisi quād sentimus addi quod dicitur rei
collimant[ur]. Atqui Cicero, multis locis usurpat[ur] Imperare pro
P[er]petuū, ex quo sentimus h[ab]ere v[er]itatis. Neq[ue] vero hoc an
notale[re] nisi volit[us] felicit[us] esse dicitur. Q[ui]d quādā sp[iritu]ne suis
se nobis repetendit. Per prophetā, ha[ec] q[ui] dicitur. Nonnulla
exempla nomen habet Blata capitellum. Vide infra, s. 17.*

*48. Hugo d[icitu]r, in d[icitu]r. Atticulus non temere additum est
in Graciā sp[iritu]ne d[icitu]r hebreis h[ab]ere capitulo in He-
breo conseruatum ut significet q[ui]ndā Virgo significetur.
ali etiam videlicet selecta de eius sententiā composita
serpentis caput. Pragman or[do] 2. 207. I[ust]itiae. Vulg. ad ver-
bum, in v[er]o habebit. Hisconymp[he] in Pannachus legi f[ac]it
id est habere eodem sensu. Nam in Hebreo tā potius subi-
c[t]ur*